

Nærings- og Fiskeridepartementet
Att:
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Høring om fiskeritiltak i Oslofjorden

1. Sammendrag

Økosystemet i Oslofjorden er i dårlig tilstand, og det skyldes også andre årsaker enn fiskeri. Kunnskap om hvilken påvirkning hver enkelt fiskeri- eller høstingsaktivitet har i økosystemet har vi ikke, og effekten av tiltak kan derfor ikke vurderes hver for seg. Utgangspunktet vårt er en helhetlig tilnærming der forbud mot alt fiskeri og annen høsting, er et egnet virkemiddel. Vi støtter derfor NFDs forslag om tre nullfiskeområder i Oslofjorden. Sammen med strengere fiskeriregler ellers i Oslofjorden kan det oppnås en samlet effekt som bidrar til at tilstanden i fjorden bedres. Det er en forutsetning om tiltak på andre sektorer som landbruk og avlöp.

Fisket etter reker skal fortsette i Oslofjorden. Rekefisket er et godt forvaltet fiskeri. For å legge bedre til rette for rekefisket foreslår vi å unnta selve Hvalerrenna fra nullfiskeområdet. Vi foreslår også en endring i grensene mot vest slik at kysten av Telemark ikke blir en del av området der båter større enn 11 meter må fiske reke utenfor grunnlinjen.

Tiltakene rettet mot torsk som ble innført i 2019 gjelder i Oslofjorden og Telemarkskysten. Økosystemet i selve Oslofjorden omfatter ikke Telemarkskysten slik vi forstår det. Vi foreslår derfor å avgrense området for noen av de foreslåtte reglene slik at Telemarkskysten og deler av Vestfoldkysten unntas. I tillegg til rekefiske, så betyr dette at vi foreslår at forbudet mot fiske etter brisling og sild bare blir gjeldene i selve Oslofjorden. Det samme gjelder forslaget om at det bare kan fiskes med stang og håndsnøre i fritidsfisket.

Fiske og annen høsting er en viktig fritidsaktivitet. Det er også en viktig del av kystkulturen. Å bygge opp og formidle kunnskap om det marine miljøet er også viktig. Vi er opptatt av å legge til rette for aktiviteter som sikrer videreföring og utvikling av forsknings- og undervisningstiltak innenfor rammen av nye og strengere regler. Formidling av kystkultur bør det også legges til rette for. Vi foreslår adgang til å gi dispensasjoner. Det gjør vi også når det gjelder fjerning av fremmede arter, spesielt stillehavsøsters i nullfiskeområdene.

2. Innledning

Det vises til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) og Klima- og miljødepartementet (KLD) sin høring «*Forslag om fiskeriltak i Oslofjorden*» av 20. januar 2025. NFD hører forslag til tiltak i fisket etter marine arter. Disse tiltakene omfatter både fritidsfiskere og yrkesfiskere. KLD hører tiltak i fisket etter anadrom laksefisk.

Innledningsvis vil Fiskeridirektoratet vise til at årsaken til at vi er i denne situasjonen skyldes en rekke faktorer. Tiltak for fiskeri alene kan ikke forventes å gi større effekter hvis ikke også andre relevante sektorer innfører effektive tiltak som reduserer de andre påvirkningene på økosystemet i Oslofjorden. Utslipp av næringssalter, som utslipp av nitrogen i den innerste delen av Oslofjorden, er et eksempel. Gjennom Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden er det utarbeidet en plan for å bedre miljøtilstanden i Oslofjorden. Den tredje statusrapporten¹ (januar 2025) om oppfølgingen tiltaksplanen gir en oversikt over det som er gjort, der det vises blant annet til tiltakene som er knyttet til forbud mot å tømme kloakk fra fritidsbåter i Oslofjorden, nytt gjødselregelverk fra februar 2025 og tilskudd til å planlegge nye renseanlegg med nitrogenfjerning. Tilstandsrapporten som er utarbeidet av NIVA og som også ble presentert i januar², viser at tilstanden for miljøet i Oslofjorden er dårlig. Oslofjorden har en rekke påvirkningsfaktorer, og det er derfor behov for tiltak på tvers av sektorer for å forbedre tilstanden.

All matproduksjon gir ulike typer miljøavtrykk. Slik er det også for sjømat, men sjømats miljøavtrykk er lavt sammenlignet med mye annen matproduksjon selv når vi tar med bunnberøringen i godt forvaltede trålfiskerier. Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag er å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Ofte kommer vi i situasjoner der samfunnsoppdraget gir målkonflikt, og dette kan spesielt gjelde i områder der fiskeriene foregår på mange arter, med mange forskjellige redskaper og med et stort innslag av fritidsfiske. I Oslofjorden er vi i en situasjon der tilstanden til noen arter er bedre enn for andre, men selve økosystemet er i dårlig tilstand. Her blir målkonflikter spesielt tydelig. Alle tiltakene som er på høring, er utarbeidet i en situasjon med slike målkonflikter.

Høringsforslaget fastsetter målet om å bidra til å gjenoppbygge økosystemet i Oslofjorden. Det er ikke tvil om at reduksjon i fisketrykk vil gi positive effekter i økosystemet. Hvor store disse effektene kan bli henger sammen med hvor omfattende tiltakene er. Forskningsresultater viser til at størrelsen på området hvor det iverksettes tiltak, hvor strenge reguleringene er og hvor godt reguleringene følges opp, har betydning for effekten. Når det gjelder de økologiske effektene av høringsforslaget, legger vi til grunn at Havforskningsinstituttet (HI) belyser disse. Her vil vi også vise til at HI sammen med SALT nylig har publisert en litteraturstudie «Hvor godt fungerer marine bevaringsområder?»³.

Flere av tiltakene i høringsforslaget har stor betydning yrkesfiskere, fritidsfiskere og lokalsamfunn. Dette omfatter økonomiske konsekvenser for fiskerinæringen og fiskemottak og rekreasjonsverdier i fritidsfiske, tradisjonell kunnskap og lokalsamfunn. Konsekvensene for fiskerinæringen kan i stor grad tallfestes ved bruk av Fiskeridirektoratets data. Når det gjelder andre effekter har vi begrenset med data slik at konsekvensene er vanskeligere å konkretisere. Fiskeridirektoratet har i brev av 21. juni 2024 gitt en vurdering av konsekvenser knyttet til de tre alternativene som presenteres. I Fiskeridirektoratets brev av 18. oktober 2024 gis en mer systematisk beskrivelse av økologiske og økonomiske konsekvenser, med

¹ <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/to-nye-rapporter-om-oslofjorden/id3084213/>

² <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/to-nye-rapporter-om-oslofjorden/id3084213/>

³ SALT rapport nr 1090. M-2888\2024.



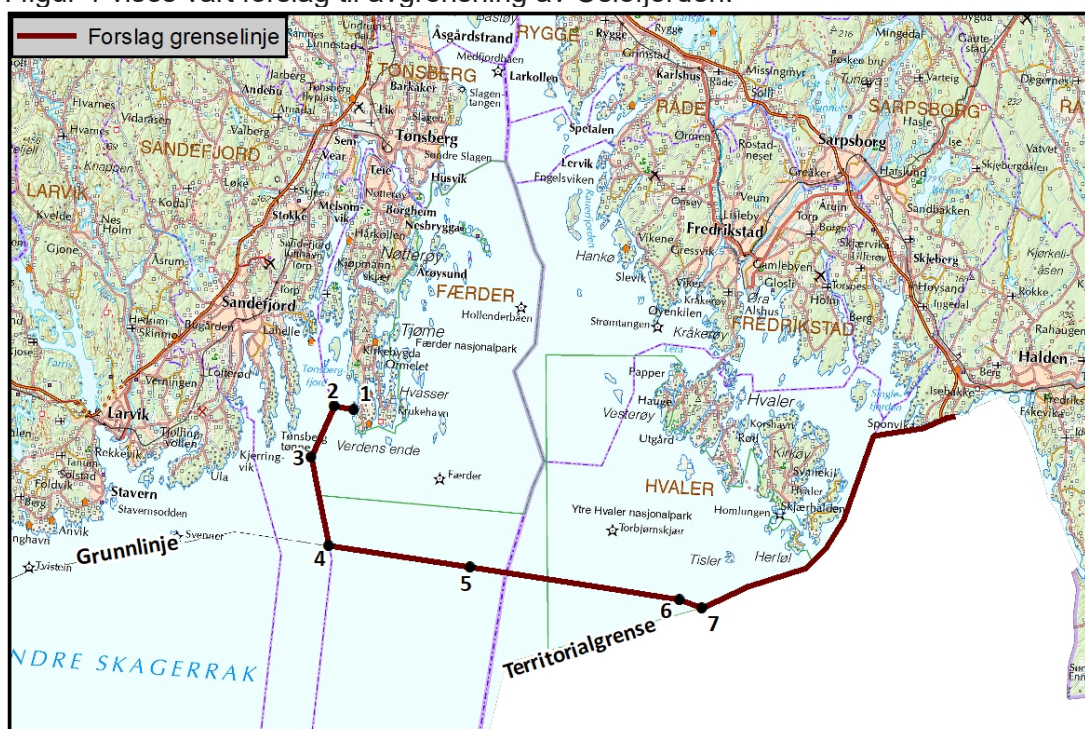
I 2019 trådte det i kraft en rekke regler som hadde beskyttelse av torsk som formål. Basert på kunnskapsgrunnlaget bak disse reglene så ble virkeområdet definert slik forslaget her også gjør i § 2, jf. figur 1. En del av reglene i høringsforslaget har som siktemål å beskytte bunnfisk, herunder torsk. Det er relevant at de gjøres gjeldende i samme geografiske virkeområdet som reglene fra 2019, figur 1. Dette gjelder følgende regler i forslaget: § 5, § 6, § 7, § 10, andre ledd. De foreslås altså å gjelde i området som er vist i figur 1.

§ 12 faller litt på siden fordi det ikke retter seg mot å beskytte bunnfisk, men kan også gjøres gjeldende i hele området, og de tas derfor med i virkeområdet vist i figur 1 slik NFD foreslår.

Høringsforslaget inneholder også regler som har som mål å bidra ytterligere til at økosystemet i selve Oslofjorden kan bli bedre. På bakgrunn av det kunnskapsgrunnlag vi har ser Fiskeridirektoratet det som naturlig at Oslofjorden defineres som området innenfor grunnlinjen fra et punkt på denne sør for Færder kommune, og til grensen mot Sverige. Grensen mellom Færder og Sandefjord kommuner er et hensiktsmessig utgangspunkt for grensen i vestlig retning. I våre to tidligere oversendelser til Nærings- og fiskeridepartementet i saken kunne dette vært kommunisert tydeligere. Dette gir et mindre geografisk virkeområde for noen av reglene enn det som gjelder for andre, ref. avsnittene over.

Dette gjelder følgende regler i forslaget: § 9, § 10 første ledd og § 11.

I figur 1 vises vårt forslag til avgrensning av Oslofjorden.



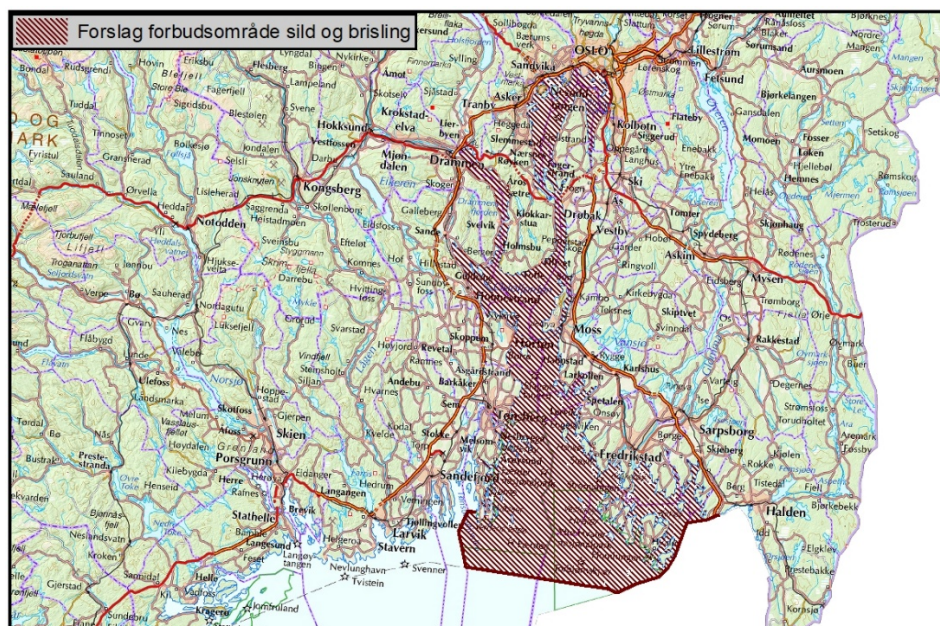
Figur 2: Fiskeridirektoratets forslag til justering av den geografiske grensen for «selve Oslofjorden».

Når det gjelder § 11 med forbudet mot fiske etter sild og brisling bemerker vi at denne bestemmelsen i høringsnotatet er foreslått å gjelde i et område som er spesifisert med egne koordinater. Se figur 3.



Figur 3 viser området der fisket etter sild og brisling foreslås forbudt i høringsnotatet.

Dette området avviker ikke så mye fra det området som er vist i figur 2. Det er hensiktsmessig å ha felles grense for så mange bestemmelser som mulig. For å oppnå det så foreslår vi å fjerne det lille området i sørlig del av Hvaler nasjonalpark som går utenfor grunnlinjen samt å inkludere området i sør utenfor Færder nasjonalpark og ut til grunnlinjen. Forskriften foreslås dermed å definere bare to geografiske områder. Det er ikke registrert særlig fiske etter sild eller brisling i disse to områdene. Figur 4 viser området der fisket etter sild og brisling foreslås forbudt for alle fartøy, altså området innenfor grensen angitt i figur 2.



Figur 4 viser området der fisket etter sild og brisling foreslås forbudt.

Til teksten ovenfor her så bemerkes at noen områder i Vestfold inngår i området vi foreslår selv om fylkesnavnet ikke benyttes i reglene. Definisjonen er formulert slik at det ikke er nødvendig å ta fylkesnavnet med.

§ 2 foreslås etter dette å lyde:

§ 2. Geografisk avgrensning

«Oslofjorden» defineres som hele sjøområdet innenfor en linje trukket mellom

1	59° 04,455'N	010° 23,542'Ø
2	59° 04,553'N	010° 21,820'Ø
3	59° 02,195'N	010° 20,085'Ø
4	58° 58,261'N	010° 22,183'Ø
5	58° 57,721'N	010° 34,646'Ø
6	58° 56,884'N	010° 53,075'Ø
7	58° 56,536'N	010° 55,074'Ø

Fra punkt 7 til Svinesund følger linjen territorialgrensen mot Sverige.

«Oslofjorden inkludert Telemark» defineres som hele sjøområdet innenfor grunnlinjen fra og med Telemark til grensen mot Sverige.

Begge områdene er vist i kartverktøy på Fiskeridirektoratets nettsider.

3.2. Endringer i de enkelte reglene

Endringene i det geografiske virkeområdet som vi foreslår ovenfor betyr at noen av de enkelte bestemmelsene også må endres. Vi behandler dem i den rekkefølgen de står i høringsforslaget. Vi foreslår ikke endringer i kapittelinnstillingen eller overskriftene.

§ 5. Forbud mot å fiske torsk

Denne bestemmelsen skal gjelde i Oslofjorden inkludert Telemark. Den foreslås endret til å lyde:

§ 5. Forbud mot å fiske torsk i Oslofjorden inkludert Telemark

Det er forbudt å fiske torsk i Oslofjorden inkludert Telemark. Det er likevel adgang til å behold torsk som tas som uunngåelig bifangst etter andre arter, og som ikke er levedyktig. Forbudet gjelder også ved dykking.

§ 6. Periodevis forbud mot å fiske i gytefelt for torsk

Her foreslår vi å ta inn det geografiske virkeområdet i tittelen som dermed kan lyde:

§ 6. Periodevis forbud mot å fiske i gytefelt for torsk i Oslofjorden inkludert Telemark



§ 7. Forbud mot å fiske med redskaper egnet til å fange bunnfisk

Denne beskytter torsk og annen bunnfisk og skal dermed gjelde i Oslofjorden inkludert Telemark. Vi har også sett over en del tid at teiner også benyttes i fiske etter bunnfisk, «fisketeiner/havteiner». For å gjøre bestemmelsene så tydelige som mulig så foreslår vi å spesifisere dette i bestemmelsen. Å fortsatt ta med «andre redskaper» er relevant fordi det finnes noen, for eksempel det som kalles snik/sniksnøre.

§ 7. Forbud mot å fiske med redskaper egnet til å fange bunnfisk i Oslofjorden inkludert Telemark

Det er forbudt å fiske med bunnsatte garn, line, snurrevad, ruse, fisketeiner og andre redskaper som er egnet til å fange bunnfisk i Oslofjorden inkludert Telemark.

§ 9. Forbud mot fiske av sild og brisling

Denne bestemmelsen foreslår vi at skal gjelde i Oslofjorden, ikke i Telemark. Dette betyr også at det ikke er behov for noe lengdegrenser. Bestemmelsen er plassert i kapitlet for ervervsmessig fiske. Det betyr at det er tillatt å fiske sild med håndsnøre og fiskestang i rekreasjonsfiske i Oslofjorden så lenge det skjer utenfor nullfiskeområdene. Bestemmelsen kan lyde:

§ 9. Forbud mot fiske av sild og brisling i Oslofjorden

Det er forbudt å fiske sild og brisling i Oslofjorden.

§ 10. Begrensninger på fiske etter reker og kreps med trål

Denne bestemmelsen har to ledd, og de skal i henhold til våre forslag om endringer i det geografiske virkeområdet ha hvert sitt geografiske virkeområde. Første ledd etablerer forbud mot fiske etter reker. Dette handler om selve Oslofjorden. Andre ledd forbyr bruk av oppsamlingspose og krepseåpning samt påbyr bruk av rist. Dette handler om bunnfisk, herunder torsken og det er naturlig å la det gjelde også på kysten av Telemark innenfor grunnlinjen. Bestemmelsen retter seg mot yrkesfiske. Bestemmelsen blir tydelig formulert ved at virkeområdet tas inn i hvert ledd. Bestemmelsen foreslås å lyde:

§ 10. Begrensninger på fiske etter reker og kreps med trål

I Oslofjorden er det forbudt å fiske reker og kreps med trål for fartøy med største lengde på eller over 11 meter.

I Oslofjorden inkludert Telemark er det påbudt å bruke sorteringsrist i fisket etter reker og kreps med trål. I fisket etter reke med trål er det forbudt å fiske med oppsamlingspose og krepseåpning. Bestemmelsene gjelder uavhengig av fartøyets lengde.

§ 11. Redskapsbegrensning i fiske etter fisk

Denne bestemmelsen er ment å gjelde i Oslofjorden og på kysten av Telemark. Men den forbyr også bruk av garn som ikke er bunnsatte i fiske etter for eksempel makrell. Som fremhevet over er restriksjonene på kysten av Telemark knyttet til bunnfisk og ikke pelagiske arter. Det er dermed behov for å begrense det geografiske virkeområdet til selve Oslofjorden her. Restriksjonene for rekreasjonsfiskere utenfor selve Oslofjorden, det vil si i deler av



Vestfold og hele Telemark følger etter dette av § 7 som er rettet mot bunnfisk. Fiske etter makrell med garn som ikke er bunnsatte kan dermed fortsette i deler av Vestfold og i hele Telemark. Påbudet om nedsenking til minst 3 meter gjelder uavkortet. Regelen foreslås å lyde:

§ 11. Redskapsbegrensning i fiske etter fisk i Oslofjorden

Det er forbudt å fiske etter fisk med andre redskaper enn håndsnøre og fiskestang i Oslofjorden.

§ 12. Redskapsbegrensning i fiske etter skalldyr

Bestemmelsen foreslås å gjelde i Oslofjorden inkludert Telemark. Den kan lyde:

§ 12 Redskapsbegrensning i fiske etter skalldyr i Oslofjorden inkludert Telemark

I Oslofjorden inkludert Telemark er det forbudt å fiske skalldyr med mer enn 10 teiner og hummer med mer enn 5 teiner.

Det er forbudt å fiske reker med teine i Oslofjorden inkludert Telemark.

3.3. Om nullfiskeområder

Nullfiskeområder er foreslått i § 8 og første ledd lyder:

«Alt fiske, også ved dykking, er forbudt i følgende områder:»

I nullfiskeområdene foreslås det forbud mot alt fiske, også ved dykking. Siden denne forskriften retter seg mot et bredt publikum er det kanskje ikke like åpenbart for alle at dette betyr at også for eksempel plukking av skjell og snegler er forbudt. Det kan derfor vurderes å endre ordlyden her til at all høsting, herunder ved dykking er forbudt. Skjell og snegler er en del av økosystemet og det er relevant å inkludere slike arter i forbudet når formålet er å la økosystemet være minst mulig påvirket i disse områdene.

§ 8 kan endres til å lyde: *Alt fiske og alle andre former for høsting, også ved dykking, er forbudt i følgende områder:*

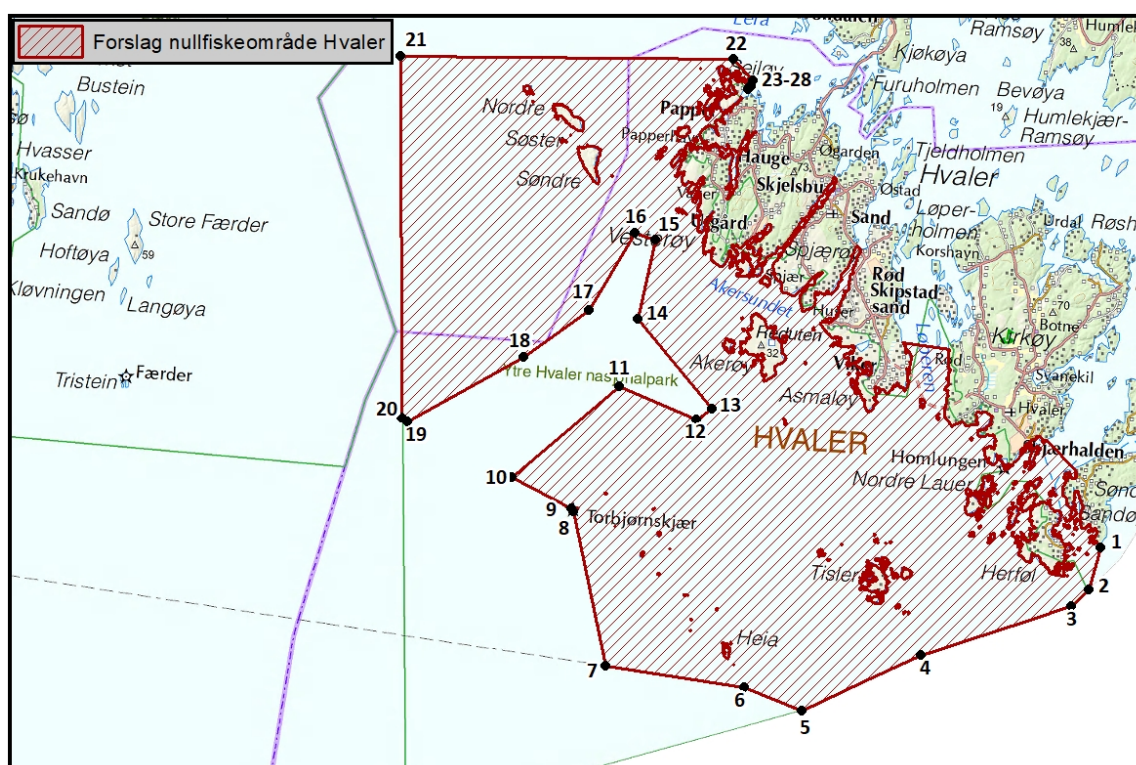
Siden plukking av skjell omfattes så bør det tas inn en bestemmelse som sier at det kan gis dispensasjon til fjerning av fremmede arter i nullfiskeområdene. Det vil legge til rette for tiltak der stillehavsøsters fjernes fra for eksempel badeplasser. Det er hensiktsmessig å ta inn en slik dispensasjonsadgang i forskriften fordi dette er et formål som faller på siden av den generelle dispensasjonsadgangen i havressurslovens § 66 som ellers benyttes for å legge til rette for forskning og overvåking. Stillehavsøsters finnes på både offentlig og privat grunn samt i områder som ikke er underlagt privat eiendomsrett. Det er dermed relevant å legge til rette for at fjerning kan foretas av alle grunneiere og relevante aktører ellers. Vi har dermed inkludert private grunneiere blant de som kan søke om dispensasjon. Vårt forslag finnes i del 5 nedenfor.

Hvaler nasjonalpark

Nullfiskeområdet i Hvaler nasjonalpark er definert med koordinater i § 8, første ledd nr.3. Området er også tegnet inn i figur 3 ovenfor.

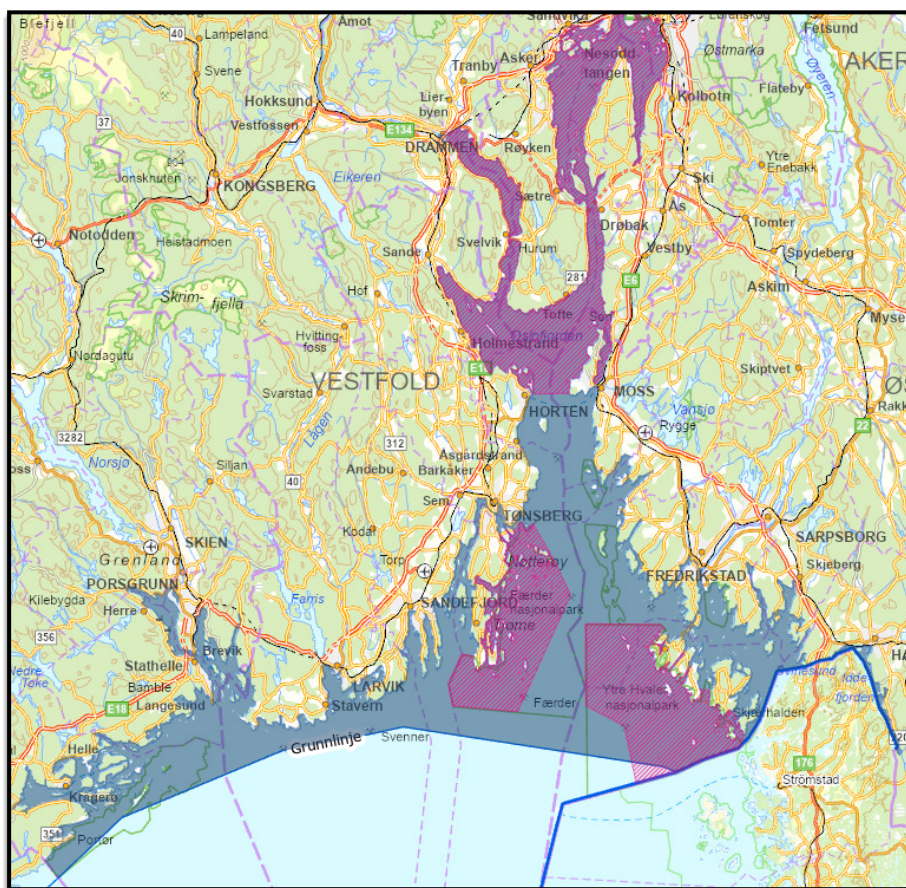


Høringsforslaget foreslår havdelingstiltak i rekefisket, slik at fartøy under 11 meter største lengde prioriteres i de områdene i Oslofjorden som er åpne for fiske. For å bidra til å redusere konsekvensene for de små reketrålerne foreslår Fiskeridirektoratet en justering av nullfiskeområdet ved Hvaler nasjonalpark, slik at disse kan fortsette å benytte eksisterende trålrenne ved Hvaler. Hvalerrenna er dyp og i fremtiden med strengere redskapsreguleringer, vil det bare fanges reker i dette området. Vi mener dette forslaget er et godt kompromiss, og at tiltakene uansett i sum reduserer fiskepresset fra både fritidsfiske og fra yrkesfiske. Figur 5 viser vårt forslag.



Grensene for området i Hvalerrenna som vi foreslår å holde åpent for fiske, herunder reketrålning med fartøy under 11 meter, er tegnet inn i kartet med basis i AIS-data. Dette er data som vi ikke har lov til å vise åpent i Yggdrasil. Det er nødvendig å bruke slike data fordi de minste fartøyene ikke er underlagt plikten til å bruke satellittsporing, som vi har lov til å vise. AIS-data er dermed den eneste kilden vi har til detaljerte data. Fiskeområdene til de minste båtene avviker noe sammenlignet med de større fartøyene som benytter satellittsporing, og vi treffer dermed bedre med forslag til avgrensning basert på AIS-data.

I figur 5 har vi tatt inn en endring til som må nevnes. Under omtalen av forskriftens geografiske virkeområde har vi gått inn på behovet for hensiktsmessige og færrest mulige grenser. Se figur 2 ovenfor. Konsekvensen av dette er at vi også tar ut et lite område fra det foreslåtte nullfiskeområdet ved Hvaler. Dette dreier seg om «trekanten» i sør mellom punktene 7 og 6 og grunnlinjen på figur 5. Endringen fremkommer tydelig når figur 5 sammenlignes med figur 6 nedenfor. Det er det lille skraverte området utenfor grunnlinjen som fjernes. Den eneste ulempen vi ser er at det ikke blir en sammenheng mellom restriksjoner på fiske i Hvaler nasjonalpark og grensen til Kosterhavet nasjonalpark på svensk side. Vi er imidlertid ikke kjent med noen restriksjoner der som gjør at det bør vurderes en sammenheng når det gjelder grensene.



Figur 6 viser området i Ytre Hvaler som foreslås tatt ut av nullfiskeområdet, den skraverte delen utenfor grunnlinjen.

§ 8 nr.3 foreslås endret til å lyde:

3. Hvaler

Nullfiskeområdet er definert ved følgende koordinater

- 1 58° 59,690'N 011° 04,853'Ø
- 2 58° 58,943'N 011° 04,523'Ø
- 3 58° 58,644'N 011° 03,985'Ø
- 4 58° 57,627'N 010° 58,991'Ø
- 5 58° 56,537'N 010° 55,075'Ø
- 6 58° 56,884'N 010° 53,075'Ø
- 7 58° 57,104'N 010° 48,326'Ø



8	58° 59,766'N	010° 46,910'Ø
9	58° 59,803'N	010° 46,833'Ø
10	59° 00,292'N	010° 44,762'Ø
11	59° 02,000'N	010° 48,200'Ø
12	59° 01,500'N	010° 50,900'Ø
13	59° 01,700'N	010° 51,400'Ø
14	59° 03,200'N	010° 48,700'Ø
15	59° 04,600'N	010° 49,100'Ø
16	59° 04,700'N	010° 48,400'Ø
17	59° 03,300'N	010° 47,000'Ø
18	59° 02,400'N	010° 44,900'Ø
19	59° 01,151'N	010° 41,107'Ø
20	59° 01,200'N	010° 40,900'Ø
21	59° 07,515'N	010° 40,044'Ø
22	59° 07,838'N	010° 51,373'Ø
23	59° 07,481'N	010° 52,100'Ø
24	59° 07,386'N	010° 52,023'Ø
25	59° 07,377'N	010° 52,015'Ø
26	59° 07,366'N	010° 52,003'Ø
27	59° 07,355'N	010° 51,991'Ø
28	59° 07,348'N	010° 51,981'Ø
29	59° 07,332'N	010° 51,945'Ø

Fra punkt 28 til punkt 1 følger avgrensningen kystkontur. Avgrensningen i Skjelssundet og i Asmalsund følger broene. Avgrensningen i Løperen og i Skjærhaldfjorden fremgår av kartet som er vist i kartverktøyet på Fiskeridirektoratets nettsider.

Nullfiskeområdene er vist i kartverktøy på Fiskeridirektoratet nettsider.

Færder nasjonalpark

Avgrensningen i Færder langs land er foreslått formulert slik: *Fra punkt 15 til punkt 1 følger avgrensningen kystkontur.* Som på Hvaler er ikke dette en sammenhengende sjølinje. Det er tre sund som bryter linjen. Disse krysses av broer og vi foreslår at de brukes som avgrensning.

§ 8 nr. 2 foreslås endret ved at en ny siste setning føyes til.

Den foreslås å lyde: *Avgrensningen i Bjørnebysundet, i Ekenessundet og i Vrengen følger broene.*

4. KLDs forslag om tiltak i fisket etter anadrom laksefisk

KLD foreslår at anadrom laksefisk bør omfattes av nullfiskeområdene på lik linje med alle marine arter. Forslaget fremgår av forslag til endring av forskrift om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen.

Fiskeridirektoratet støtter høringsforslaget. Det er viktig at fiskeforbudet i nullfiskeområdene inkluderer anadrome laksefisk for å sikre legitimitet. Formålet med nullfiskeområdene er at økosystemet skal få være i fred for gjenoppbygging, og et fiske etter anadrom laksefisk er ikke forenelig med dette formålet.



Definisjonen av nullfiskeområdene er like i begge høringsforslagene. Når Fiskeridirektoratet nå foreslår å endre koordinatene for nullfiskeområdet ved Hvaler nasjonalpark, anbefaler vi tilsvarende endring i utkast til forskrift om endringer i forskrift 15. mars 2021 nr. 797 om fiske etter anadrome laksefisk i sjøen. Dette for å sikre at forskriften henviser til korrekt kartvisning i Fiskeridirektoratets kartverktøy.

Nedenfor foreslår vi innføring av en adgang til å gi dispensasjon til forsknings- undervisnings- og kulturaktiviteter når det gjelder marine arter.

5. Overvåkning av de økologiske effektene

Det er nødvendig å følge opp forvaltningstiltakene som innføres i Oslofjorden. Økosystemet i Oslofjorden er stort og komplekst, og det er derfor behov for tidsserier som indikerer utvikling over tid. Forvaltningstiltaket må være styrende for overvåkningsinnsatsen.

Torsken som art er kanskje ikke alene en god parameter for tilstanden i fiskersamfunnene i Oslofjorden i årene fremover. Vi anbefaler overvåkning av artssammensetning, utbredelse, alders- og størrelsessammensetning som relevant for å vurdere effektene av tiltakene.

Høringsnotatet foreslår at nullfiskeområdene skal ha en tidsbegrensning på 10 år. Vi har ingen erfaring med større nullfiskeområder som forvaltningsverktøy, slik at dette er spesielt viktig å følge opp. Det vil ta tid å gjenoppbygge økosystemet i Oslofjorden, og til å få gevinsten fra nullfiskeområder. For å sikre en god oppfølging av tiltaket anbefaler Fiskeridirektoratet en endelig evaluering når tiltaksperioden går mot slutten, og en mellomevaluering etter 5 år.

6. Bestilling til Fiskeridirektoratet

«NFD ber i brev av 14. mars 2025 om at Fiskeridirektoratet i sitt høringsinnspill inkluderer en vurdering av følgende spørsmål vedrørende de foreslått nullfiskeområdene og hvor grensen bør gå for hva som regnes som «fiske» og forbys i områdene.»

Spørsmålene gjengis nedenfor sammen med våre tilbakemeldinger:

1) Bør forbudet inkludere høsting av skjell – inkludert målrettet fjerning av stillehavsøsters?

Dette temaet er vi behandlet ovenfor i punkt 3.3.2. Det foreslås en enkel dispensasjonsadgang for å legge til rette for fjerning av stillehavsøsters i nullfiskeområdene. Når gjelder skjell generelt så viser vi også til svarene på andre av departementets spørsmål nedenfor.

2) Bør enkelte aktiviteter som ikke anses å ha en vesentlig effekt på økosystemet – slik som krabbefiske med snøre eller fiske med barnehåv – unntas fra forbudet?

Kunnskapen om økosystemeffekter er begrenset, slik at vi vet ikke nok til å kunne vurdere hvor stor belastningen fra hver enkelt aktivitet er. Vi har heller ikke kunnskap nok til å vurdere effekten av hvert enkelt tiltak hver for seg. Økosystemet i Oslofjorden er i ubalanse og den menneskelige aktiviteten er stor. Summen av alle aktivitetene gjør at den totale belastningen på økosystemet er for høy. Effekten av nullfiskeområdene med hensyn til å bedre økosystemet og fiskebestandene i fjorden avhenger blant annet av hvor strenge reguleringer som innføres. Nullfiskeområder er et verktøy for å gi økosystemet ro med det formål å bedre



tilstanden. Å bestemme hvor grensen skal gå for hvilken aktivitet som ikke skal være omfattet av regelverket, er derfor ikke rett frem.

Hensyn til å kunne gjennomføre effektiv kontroll bør også vektlegges. Åpning for enkeltaktiviteter kan gi utfordringer. Når det gjelder enkeltaktiviteter som kan foregå i regulerte former så viser vi til et svar nedenfor som omhandler slike.

Krabbefiske med snøre eller fiske med barnehåv er aktiviteter som bidrar positivt til barns glede av naturen og fritidsfiske. Et rikt, rent og velfungerende økosystem er et godt grunnlag for gode opplevelser i naturen. Tiltakene i høringsforslaget skal bidra til at Oslofjorden også i fremtiden blir en god plass for fritidsaktiviteter. Nullfiskeområdene foreslås for 10 år og i denne perioden vil områdene utenom nullfiskeområdene i Oslofjorden (se figur 3) være tilgjengelig for rekreasjonsfiske. Det finnes altså fortsatt muligheter selv om de begrenses for de som bor i eller som ellers har tilknytning til nullfiskeområder. Vi viser videre til svaret på neste spørsmål.

3) Bør det gjøres unntak fra forbudet for enkelte aktiviteter, som fiske/høsting for barn i regi av skoler, for å legge til rette for at barn fortsatt kan tilegne seg kunnskap om tradisjonelt fiske?

Gjennom prosjektet Frisk Oslofjord får elever ved videregående skoler i Østfold og Vestfold muligheten til å være med på forskningstokt på Oslofjorden. Prosjektet har også et tilbud til ungdomsskoler. Nærmere informasjon finnes på nettsiden deres friskoslofjord.no – [Innsikt og engasjement for Oslofjorden](#). Fiskeridirektoratet er positiv til dette tilbudet som har som formål å lære elevene om fjorden de bor ved; hvordan tilstanden til Oslofjorden er, hvordan befolkningen rundt fjorden bruker den, og hvordan fjorden kan brukes på en måte som er bærekraftig. Vi legger til rette gjennom å utstede de nødvendige dispensasjonene til bruk av blant annet en liten bunntål. Vi vil fortsette å gjøre det og er positive til å bidra på samme måte til etablering av andre undervisningstilbud også.

Det er også relevant at vi gir dispensasjoner til aktiviteter i fredningsområder for hummer. Slike er gitt til skoler som driver prøvefiske og leverer data til HI og til enkelte arrangementer som gjennomføres av for eksempel Marinreparatørene på Nesodden, [Marinreparatørene – MARINREPARATØRENE](#). Universitet i Oslo og NIBIO på Ås har også både faste aktiviteter og prosjekter som vi fortsatt vil legge til rette for. Noen aktiviteter gjennomføres trolig innenfor foreslåtte nullfiskeområdene, men vi legger til grunn at dersom dette for eksempel også inkluderer datainnsamling til tidsserier så må det kunne gis dispensasjoner.

Når det gjelder undervisnings- eller kulturtilbud i nullfiskeområder så er det relevant å rette fokus i størst grad mot å legge til rette for aktiviteter som kan gjennomføres slik at det som fanges i stor grad kan settes tilbake levende i sjøen. At det ikke alltid er mulig sett ut ifra formålet med aktiviteten vil vi ta hensyn til og understreker at det må kunne legges til rette for noen slike.

Departementet fokuserer på barn i spørsmålet. Vi mener at det også er relevant å mene noe om tilrettelegging for aktiviteter som også kan ha voksne som målgruppe. Aktiviteter i sjø som inkluderer fiske og fangst spiller en rolle i kystkulturen og her er voksne mer engasjert enn yngre. Nullfiskeområder og strenge redskapsreguleringer også utenfor disse i Oslofjorden må ikke ramme all adgang til å drive aktiviteter innenfor kystkultur. Vi har ingen oversikt over hva som allerede gjennomføres for eksempel som årlige arrangementer.

Derfor fremmer vi generelt et behov for å kunne legge til rette for slike arrangementer i form av adgang til å gi dispensasjon. Da vil også slike aktiviteter kunne gjennomføres i regulerte former på samme måte som undervisning og annen aktivitet rettet mot yngre. Det bemerkes



at vi med kystkultur også inkluderer aktiviteter drevet av for eksempel jeger og fiskerforeninger. Dispensasjonshjemmelen må inneholde noen vilkår som gjør den forutsigbar for de relevante institusjonene, skolene og foreningene. Av hensyn til at det allerede er etablert en aktør, nå under Frisk Oslofjord, som tilbyr opplegg til skoler så bør det legges til rette for at både denne og nye aktører kan få dispensasjon i stedet for at hver enkelt skole må søke. Det kan også være relevant å anse for eksempel en kommune eller fylkeskommunen for å være en slik aktør på grunn av deres rolle som skoleeiere.

Sett i sammenheng med adgangen til å gi dispensasjon til å fjerne stillehavsøsters så kan det bli snakk om en del dispensasjoner gjennom året. Fiskeridirektoratet må kunne behandle disse mest mulig effektivt. Og i noen sammenhenger kan det hende at det blir hensiktsmessig å utstede dem etter en forenklet saksbehandling. For fjerning av stillehavsøsters er det kanskje også relevant å bruke en form for meldeplikt i stedet. Vi foreslår derfor at Fiskeridirektoratet gis myndighet til å endre dispensasjonsbestemmelsen, herunder innføre forenklet behandling i form av en meldeplikt der det er hensiktsmessig i stedet for full saksbehandling.

4) Bør det gjøres unntak for barn (alle under 18 år) eller barn under en viss alder?

Vi viser til diskusjonen under spørsmål 2 der enkeltaktiviteter er behandlet generelt.

Etter dette foreslår vi at det innføres en egen bestemmelse om adgang til å gi dispensasjon for gjennomføring av forsknings-, undervisnings- og kulturaktiviteter både innenfor og utenfor nullfiskeområdene. Bestemmelsen kan plasseres i kapittel 5 hvor dispensasjon inkluderes i overskriften. Bestemmelsen plasseres som den første i kapitlet, § 13, og foreslås å lyde:

§ 13 Dispensasjon

Fiskeridirektoratet kan gi dispensasjon fra denne forskriftens bestemmelser for å legge til rette for forskning og undervisning om marine tema generelt og til aktiviteter som formidler kystkultur med fokus på fiske og annen høsting av levende marine ressurser.

Dispensasjoner etter første ledd kan bare gis til forskningsinstitusjoner, skoler og universiteter samt foreninger som driver aktiviteter som er relevante i formidling av kystkultur med fokus på fiske og annen høsting av levende marine ressurser. Dispensasjon kan også gis til kommuner og fylkeskommuner i deres rolle som skoleeiere eller til andre aktører som tilbyr undervisningsopplegg til skoler.

Fiskeridirektoratet kan gi dispensasjon til å fjerne fremmede arter i nullfiskeområdene, for eksempel stillehavsøsters. Dispensasjon kan gis til grunneiere, kommersielle aktører, forskningsinstitusjoner, skoler eller foreninger som skal fjerne alle forekomster av fremmede arter, for eksempel stillehavsøsters, i et nærmere avgrenset område. Området skal være beskrevet i et enkelt kart og aktiviteten skal være avgrenset i tid.

Det kan stilles vilkår til dispensasjonene for blant annet å holde dødelighet så lav som mulig. For å legge til rette for forskning og overvåkning kan det kreves innsendt opplysninger om aktivitetene og fangsten, både den som gjenutsettes og den som ikke kan gjenutsettes.

Fiskeridirektoratet kan gi utfyllende bestemmelser til denne paragrafen for å legge til rette for en mest mulig effektiv saksbehandling, herunder innføre forenklet søknad og behandling for enkelte typer dispensasjoner der behovet for dokumentasjon og saksbehandling er lavt.



Med hilsen

Paul Magnus Oma
seksjonssjef

Gunnstein Bakke
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.



Mottakerliste:

Nærings- og Fiskeridepartementet

Postboks 8090 Dep

0032

OSLO

Kopi til:

Ann-Magnhild Solås

Anne Marie Abotnes

Ingrid Askeland Johnsen

Njål Wang Andersen

Thomas Køppen

